

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym Rejestrze wpisanych jest 16 odmian pszczyta jarego, z czego 3 znajdują się na Liście Odmian Zalecanych dla województwa pomorskiego, a 7 odmian w br. brało udział w doświadczeniach w dwóch lokalizacjach: w PDOR w Lubaniu i ZDOO w Wyczechach. Doświadczenia prowadzone były wg jednolitej metodyki COBORU, na dwóch poziomach agrotechniki:

a₁ - przeciętny

a₂ – wysoki

Ze względu na brak zarejestrowanych środków, nie stosuje się regulatorów wzrostu.

Stosowanie środków ochrony roślin przeprowadzono zgodnie z zaleceniami IOR-u i przedstawione zostały w tabeli 8.2.

Pojedyncze poletko do zbioru miało powierzchnię 15 m² w Lubaniu, natomiast w wyczechach pojedyncze poletko do zbioru miało powierzchnię 16,5 m².

Wyniki doświadczeń

Data siewu różniła się prawie dwa tygodnie w poszczególnych lokalizacjach. W Wyczechach doświadczenie z pszczytem jarym założono 31.03.2021r. W Lubaniu doświadczenie z tym samym gatunkiem zostało założone 11.04.2021r. Najlepiej plonującymi odmianami były Hugo i Gucio.

W doświadczeniach z pszczytem jarym nie odnotowano porażenia mączniakiem ani rdzą żółtą. Zaobserwowano tylko septoriozę liści oraz brunatną plamistość liści w niedużym nasileniu.

W ZDOO w Wyczechach plon pszczyta jarego był znacząco wyższy w porównaniu do plonu osiągniętego w Lubaniu. Najwyższą masą tysiąca ziaren na przeciętnym poziomie agrotechniki charakteryzowało się ziarno odmian Hugo i Odys, natomiast na wysokim poziomie agrotechniki najwyższą masę tysiąca ziaren miały odmiany Hugo i Gucio.

Ze względu na dużą różnicę w terminie siewu oraz uwarunkowania pogodowe, termin zbioru znacząco różnił się w poszczególnych punktach.

Tabela 8.1. Pszczyto jare. Odmiany badane. Rok zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4
1	Impetus	2020		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
2	Mamut	2016	2018	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
3	Odys	2019	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Dublet	2016		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
5	Hugo	2018	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
6	Gucio	2020		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
7	Kompan	2021		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Opracowano na podstawie „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do Krajowego rejestru w Polsce” COBORU Słupia Wielka 2021

Tabela 8.2. Pszenżyto jare. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2021.

Miejscowość	Lubań*	Wyczechy
Powiat	Kościerzyna	Człuchów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	zbożowo-pastewny słaby	żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	V	IIIa
pH gleby w KCl	6,0	5,9
Przedplon	ziemniak	rzepak ozimy
Data siewu (dzień, m-c, rok)	11.04.2021	31.03.2021
Obsada nasion (szt/m ²)	500	450
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	24.08.2021	16.08.2021
N na poziomie a ₁ (kg/ha)	104	100
N na poziomie a ₂ (kg/ha)	144	140
P ₂ O ₅ (kg/ha)	40	60
K ₂ O (kg/ha)	60	90
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi (l/ha)	a ₁ - Agrosorb Folium 2l a ₂ - Plonvit Opty 4kg+ Amino Ultra Mn 0,5kg/ha	a ₁ - Yara Vita zboże 1l a ₂ - Plonvit zboże 1,5l
Herbicyd (nazwa,dawka/ha)	Chwastox Extra 300 3l	Gold 450 EC 1,2 l
Insektycyd (nazwa,dawka/ha)	Sparrow 0,5l	
Fungicyd poziom a ₂ - I zabieg (nazwa, dawka/ha)	Amistar 250 SC 0,8l	Topsin M 500 SC 1,2l
Fungicyd poziom a ₂ - II zabieg (nazwa, dawka/ha)		AsPik 250 EC 0,75l

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 8.3. Pszenżyto jare. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2021.

Lp.	Cecha	Lubań*		Wyczechy	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Termin kłoszenia (dzień, m-c, rok)	14.06.2021	14.06.2021	12.06.2021	12.06.2021
2	Termin dojrz. woskowej (dzień, m-c, rok)	03.08.2021	03.08.2021	10.08.2021	10.08.2021
3	Wysokość roślin (cm)	72,7	77,7	93,4	86,4
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości młeczej (skala 9 ^o)	8,80	9,00	9,00	9,00
5	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ^o)	7,80	8,00	9,00	9,00
6	Mączniak prawdziwy (skala 9 ^o)	9,00	9,00	9,00	9,00
7	Brunatna plamistość liści (skala 9 ^o)	9,00	9,00	8,40	9,00
8	Rdza żółta (skala 9 ^o)	9,00	9,00	9,00	9,00
9	Septorioza liści (skala 9 ^o)	9,00	9,00	8,40	9,00
10	Septorioza plew (skala 9 ^o)	9,00	9,00	9,00	9,00
11	Rynchosporioza (skala 9 ^o)	9,00	9,00	8,40	9,00
12	Masa 1000 ziaren (g)	40,5	41,8	47,8	56,0
13	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	15,3	15,2	13,5	13,7
14	Plon nasion (dt/ha)	39,7	44,4	61,6	67,0

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian, a₁ – przeciętny poziom agrotechniki; a₂ – wysoki poziom agrotechniki
Skala 9°: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 8.4. Pszenżyto jare. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁		Poziom a ₂	
		Lubań*	Wyczechy	Lubań*	Wyczechy
Wzorzec dt/ha		39,1	59,2	44,0	63,4
1	Impetus	99,0	97,3	105	98,5
2	Mamut	102	98,7	96,5	98,9
3	Odys	99,0	104	97,8	103
4	Dublet	98,5	109	95,4	116
5	Hugo	107	113	106	110
6	Gucio	111	101	110	110
7	Kompan	93,8	106	93,4	103

Wzorzec 2021: *Impetus, Mamut, Odys*

*Badania finansowane ze środków własnych Samorządu Województwa Pomorskiego

Tabela 8.5. Pszenżyto jare. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2019, 2020, 2021.

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁					Poziom a ₂				
		2019	2020	2021	2020-2021	2019-2021	2019	2020	2021	2020-2021	2019-2021
Wzorzec dt/ha		73,6	71,3	49,2	60,3	64,7	78,6	76,8	53,7	65,3	69,7
1	Impetus		92,0	98,0	95,0			95,0	101	98	
2	Mamut	101	105	100	102	102	98,0	102	97,9	100	99,3
3	Odys	99,0	103	102	102	101	100	103	101	102	101
4	Dublet	100	101	105	103	102	102	103	108	105	104
5	Hugo	101	104	111	107	105	97,0	104	108	106	103
6	Gucio		97,0	105	101			103	110	107	
7	Kompan			101					99,2		

Wzorzec 2019: *Sopot, Mamut, Odys*.

Wzorzec 2020, 2021: *Impetus, Mamut, Odys*.

Tabela 8.6. Pszenżyto jare. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki - a₁ (skala 9°). Lata zbioru: 2020, 2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Mączniak		Rdza żółta		Septorioza liści		Brunatna plamistość liści	
			2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Średnia (skala 9°)			7,40	9,00	9,00	9,00	7,10	8,60	9,00	8,70
1	Impetus	2	8,00	9,00	9,00	9,00	7,00	8,50	9,00	8,50
2	Mamut	5	8,00	9,00	9,00	9,00	7,00	9,00	9,00	9,00
3	Odys	3	7,30	9,00	9,00	9,00	7,00	8,50	9,00	8,50
4	Dublet	13	7,00	9,00	9,00	9,00	7,00	8,50	9,00	9,00
5	Hugo	4	7,00	9,00	9,00	9,00	6,00	9,00	9,00	9,00
6	Gucio	2	7,80	9,00	9,00	9,00	8,00	8,50	9,00	8,50
7	Kompan	1		9,00		9,00		8,00		8,50

Wzorzec 2020, 2021: *Impetus, Mamut, Odys*

Skala 9°: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 8.7. Pszenżyto jare. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (skala 9°). Lata zbioru: 2020, 2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9 ^o)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości młecznej		przed zbiorem		2020	2021	2020	2021
			2020	2021	2020	2021				
Poziom agrotechniki a₁										
Średnia			8,60	8,90	7,70	8,40	103	83,0	44,8	44,2
1	Impetus	2	9,00	8,50	8,00	8,00	103	77,3	43,0	43,1
2	Mamut	5	9,00	8,80	8,00	8,30	103	74,8	43,2	41,6
3	Odys	3	8,00	9,00	7,50	8,50	110	89,5	49,1	45,2
4	Dublet	13	8,00	9,00	7,00	8,50	109	91,3	46,2	41,9
5	Hugo	4	9,00	9,00	8,00	8,50	103	86,0	45,5	49,0
6	Gucio	2	8,00	9,00	7,00	8,50	98,5	83,8	45,4	45,1
7	Kompan	1		9,00		8,50		78,8		43,3
Poziom agrotechniki a₂										
Średnia			8,60	9,00	7,60	8,50	101	82,1	48,3	48,9
1	Impetus	2	9,00	9,00	8,00	8,50	99,5	76,3	45,8	47,3
2	Mamut	5	9,00	9,00	8,00	8,50	102	77,8	49,0	46,0
3	Odys	3	8,00	9,00	7,00	8,50	107	89,0	51,2	52,2
4	Dublet	13	8,00	9,00	7,00	8,50	105	83,3	47,7	48,4
5	Hugo	4	9,00	9,00	7,50	8,50	101	82,0	49,7	51,0
6	Gucio	2	8,00	9,00	7,00	8,50	94,5	85,3	50,7	49,1
7	Kompan	1		9,00		8,50		81,0		48,4

Wzorzec 2020: *Impetus, Mamut, Odys*

Wzorzec 2021: *Impetus, Mamut, Odys*

Skala 9°: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1- oznacza stan najmniej korzystny

Charakterystyka odmiany pszenżyta jarego wpisanej do Krajowego rejestru w roku 2021

(Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2021 COBORU mgr. inż. A.Najewski)

Kompan (d. STH 317)

Odmiana pastewna.

Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej.

Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą i rynchosporiozę – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści, septoriozę plew – średnia.

Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni.

Masa 1000 ziaren przeciętna, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania mała. Zawartość białka duża.

Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.